

Yttrande

Dnr 15NAN56
2015-10-05

Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden

Yttrande över remiss från Utbildningsdepartementet – En stärkt yrkeshögskola – Ett lyft för kunskap, Ds 2015:41 (U2015/04091/GV)

Sammanfattning

Gävle kommun är övervägande positiv till förslagen som presenteras i promemorian. Dock önskas vissa aspekter lyftas.

En anordnare av en utbildning som beviljats tidigare bör kunna få göra en förenklad ny ansökan om det fortfarande finns ett uttalat behov av den yrkeskompetens som utbildningen avser. Ett förtydligande kring kompetenskravet för utbildningsanordnaren bör göras.

Det bör förtydligas att arbetslivets behov per automatik inte är liktydigt med stor numerär. Myndigheten för yrkeshögskolan bör vid beviljande av utbildningar ta hänsyn till om anordnaren har för avsikt att bedriva utbildning på fler orter och därigenom täcka behoven i fler geografiska områden. Myndigheten bör uppmuntra och ställa sig positiv till utbildning via distansupplägg med flera studieorter.

När det gäller möjligheten att läsa fristående kurser kan det behövas en koppling till högskolans system och även behörighetsregler och valideringsmöjligheter behövs. Om det endast genom tomma platser på yrkeshögskoleutbildningar ges möjlighet att läsa fristående kurser torde det vara svårt att få en framförhållning och svårt att marknadsföra möjligheten till potentiella studenter.

De synpunkter som framförs av företag och branscher avseende förkunskapskrav bör väga tungt, och hänsyn bör tas även till kunskapen om den möjliga rekryteringsbasen. I de fall preparandutbildningar omfattar fler än fem veckor bör ett tydligt uppdrag ges till den kommunala vuxenutbildningen, och kommuner bör ges rätt att samverka kring dessa utbildningar. Anordnare av yrkeshögskoleutbildningar torde utifrån de ramverk för

kvalifikationer och det kvalitetsarbete som bedrivs besitta den kompetens som krävs för att säkerställa kvaliteten i utbildningarna, utan representation från skolväsendet i ledningsgrupperna. Dessutom finns inget lagkrav på att en kommun ska delta i ledningsgruppsarbetet.

Kontinuitet och långsiktiga behov

Fler utbildningsomgångar är ett steg i rätt riktning. Gävle kommun förordar även att en anordnare av en utbildning som beviljats tidigare kan få göra en förenklad ansökan om det fortfarande finns ett uttalat behov av den yrkeskompetens som utbildningen avser.

Att anordnaren ska ha kompetens inom det yrkesområde utbildningen avser bör förtydligas, så att varken Myndigheten för yrkeshögskolan eller anordnare hamnar i en tolkningssituation. Ska det röra sig om anställd personal, samarbetsmöjligheter med arbetslivet et cetera?

Den regionala eller nationella placeringen

Gävle kommun föreslår att det förtydligas att arbetslivets behov per automatik inte är liktydigt med en stor numerär, det vill säga ett stort antal personer som behöver anställas. Myndigheten för yrkeshögskolan bör vid beviljanden av utbildningar ta hänsyn till om anordnaren har för avsikt att bedriva utbildning på fler orter och därigenom täcka behoven i fler geografiska områden.

För orter utanför storstadsregionerna kan tillgång till kompetens vara nyckeln till framtiden, trots att det inte alltid är ett stort antal personer som efterfrågas. Genom att flera orter med likartade kompetensbehov samarbetar och bedriver utbildning i samverkan kan kompetensbehovet tillgodoses hos arbetsgivare på flera orter, även utanför storstadsregionerna. Detta kan ske genom att yrkeshögskoleutbildning bedrivs från en huvudort, via distansöverbyggande teknik, till fyra andra orter, så kallade satellitorter eller noder. Det vill säga 30 studerande fördelade på fem orter med ca 5-10 studerande/LIA-platser per ort och år, vilket på ett bättre sätt motsvarar det lokala arbetslivets behov.

En fungerande infrastruktur för ett sådant upplägg finns redan idag i form av nätverket NITUS – Nätverket för kommunala lärcentra - där ungefär 100 av landets kommuner är medlemmar. Det lokala lärcentrumet kan snabbt och enkelt genom sin lokalkännedom fånga upp hur arbetsmarknadens behov ser ut på orten, och fånga upp intresset för utbildningarna. Lärcentrumet kan också tillhandahålla lokaler och teknisk utrustning för ändamålet.

När behov av utbildning uppstår på en ort kan en förfrågan skickas ut till övriga medlemskommuner och de kommuner med störst behov/intresse från lokalt arbetsliv kan erbjuda aktuell utbildning i samverkan, genom de lokala lärcentrumerna.

Ett upplägg med studieorter och studiegrupper har många fördelar jämfört med traditionell distansutbildning, där den enskilde studenten många gånger kan känna sig ensam. Studiegruppen fungerar som stöd och hjälp, vilket underlättar för den enskilde. Forskning kring distansutbildning visar att upplägget med studiegrupper leder till högre genomströmning och examinationsgrad.

Lokala lärcentra som samarbetar och fler utbildningsplatser med distansupplägg inom Yrkeshögskolan ökar möjligheterna att tillgodose arbetslivets behov av kompetens i hela landet – även på de mindre och medelstora orterna utanför storstadsregionerna.

Gävle kommun förespråkar därför att Myndigheten för Yrkeshögskolan uppmuntrar till och ställer sig positiv till ansökningar från anordnare som arbetar för att tillgodose arbetslivets behov i olika delar av landet via ett distansupplägg med flera studieorter.

Flexibla studieformer

När det gäller förslaget att uppdra åt Myndigheten för yrkeshögskolan att undersöka hur fristående kurser kan ingå i yrkeshögskolans ordinarie utbud, samt det föreslagna tydliggörandet om att det redan nu kan antas studerande på en eller flera kurser på en utbildning om det finns tomma platser, vill Gävle kommun understryka att det kan behövas en koppling till högskolans system och att även behörighetsregler och valideringsmöjligheter behövs.

Om endast tomma platser kan användas till enstaka kurser torde det även vara svårt att få en framförhållning och det är svårt att marknadsföra möjligheten till potentiella studenter.

Tillträde till utbildning inom yrkeshögskolan

Förslagen avseende förkunskapskrav är i stort sett välkomna. Ett påpekande är att de synpunkter som framförs av företag och branscher ska väga tungt hos myndigheten och att hänsyn ska tas även till kunskapen om den möjliga rekryteringsbasen.

Preparandutbildningar välkomnas och det påpekas även att i de fall längre utbildning än fem veckor behövs, så borde ett tydligt uppdrag ges till den

kommunala vuxenutbildningen och att kommuner ges rätt att samverka om dessa utbildningar.

Högre krav för yrkeshögskoleexamen

Avseende de föreslagna ändringarna för att säkerställa kvaliteten, och förslaget att det i ledningsgruppen alltid ska ingå minst en företrädare för skolväsendet önskar Gävle kommun lyfta det faktum att för en anordnare av yrkeshögskoleutbildning görs redan vid ansökan av utbildningen en utredning om den eftergymnasiala nivån för utbildningen. I det nationella ramverket för kvalifikationer, NQF, beskrivs en yrkeshögskoleutbildning ge nivå 5, 6 och 7 och vid genomförandet av utbildning så torde anordnaren besitta en kompetens för att hålla utbildningen på rätt nivå utan att för den skull ha representanter från skolväsendet med. Den tillsyn och kvalitetsgranskning som görs av Myndigheten för yrkeshögskolan tillsammans med anordnarens och ledningsgruppernas kvalitetsarbete säkerställer att lärandemålen för utbildningen hamnar på rätt kvalifikationsnivå.

För en kommun är det dessutom inte lagstadgat att delta i ledningsgruppsarbete och uppdraget att kvalitetssäkra yrkeshögskoleutbildningars nivå behöver inte vara en kommunal angelägenhet.

Tove Elvelid
Förvaltningschef